

Sosiaali- ja terveyslautakunnan esitys talousarvioksi 2017 ja taloussuunnitelmaksi 2017 – 2020

Sisällys

1	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala.....	2
1.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....	2
1.2	Tuloskortin keskeiset tavoitteet.....	3
1.3	Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017	5
1.4	Itsearviointien tulokset.....	5
2	Sosiaali- ja terveyslautakunta	6
3	Talous- ja hallintopalvelut	7
3.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos	7
3.2	Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020	7
3.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017	8
3.4	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017	8
3.5	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	8
4	Erikoissairaanhoido	9
4.1	Toiminnan kuvaus	9
4.2	Talousarvion perustelut.....	10
4.3	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	10
5	Terveyspalvelut.....	11
5.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos	11
5.2	Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020	12
5.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017	12
5.4	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017	13
5.5	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	13
6	Perhepalvelut.....	14
6.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos	14
6.2	Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020	15
6.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017	16
6.4	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017	17
6.5	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	17
7	Vanhus- ja vammaispalvelut.....	18
7.1	Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos	18
7.2	Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020	19
7.3	Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017	19
7.4	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017	20
7.5	Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut.....	21

liite 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tuloskortti 2017

1 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Vastuuhenkilö: Jukka T. Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta

Puheenjohtaja: Mari Niemi-Saari

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	70 455	71 495	48 200	-32,6 %	49 164	50 147	51 150
Menot	-647 342	-663 156	-628 766	-5,2 %	-638 197	-647 770	-657 487
Toimintakate	-576 887	-591 661	-580 566	1,9 %	-589 033	-597 623	-606 337
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	13 768	9 262	10 535	13,8 %	10 746	10 961	11 180
Maksutulot	31 096	32 397	25 262	-22,0 %	25 767	26 282	26 808
Tuet	22 961	27 274	11 003	-59,7 %	11 223	11 448	11 676
Muut tulot	2 630	2 562	1 400	-45,4 %	1 428	1 457	1 486
Tulot yhteensä	70 455	71 495	48 200	-32,6 %	49 164	50 147	51 150
Henkilöstömenot	-132 754	-143 143	-144 607	1,0 %	-146 776	-148 977	-151 212
Asiakaspalvelujen ostot	-367 151	-365 181	-367 413	0,6 %	-372 924	-378 518	-384 195
Muiden palvelujen ostot	-54 174	-52 952	-55 918	5,6 %	-56 756	-57 608	-58 472
Materiaalin ostot	-9 118	-9 567	-10 091	5,5 %	-10 243	-10 396	-10 552
Avustukset	-63 970	-71 192	-31 546	-55,7 %	-32 020	-32 500	-32 987
Vuokrat	-19 704	-20 729	-18 795	-9,3 %	-19 077	-19 363	-19 653
Muut menot	-472	-392	-397	1,2 %	-403	-409	-415
Menot yhteensä	-647 342	-663 156	-628 766	-5,2 %	-638 197	-647 770	-657 487
Toimintakate	-576 887	-591 661	-580 566	1,9 %	-589 033	-597 623	-606 337

1.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävänä on sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tulosalueet ovat talous- ja hallintopalvelut, terveyspalvelut, perhepalvelut, vanhus- ja vammaispalvelut sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos. Tulosalue Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on johtokuntansa alainen. Sen toiminnan järjestämisestä määrätään erillisessä johtosäännössä. Muut tulosalueet ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisia. Apulaiskaupunginjohtajan tehtävänä on vastata erikoissairaanhoidon järjestämisestä. Kuntaneuvottelut HUS:n kanssa käydään yhdessä tulosaluejohtajien kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala järjestää palvelut kumppanuuksia hyödyntäen yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Taloussuunnitelmakaudella toteutetaan kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus: sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille 1.1.2019. Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan. Tämä ns. sote-uudistus tulee merkittävästi muuttamaan sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä että koko kuntakenttää. Toimiala osallistuu aktiivisesti sote-uudistuksen valmisteluun.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta hallitusohjelman tavoitteista keskeisiä ovat sote-uudistuksen ohella mm. henkilöstörakennetta koskevien velvoitteiden joustavoittaminen, ammattiryhmien välisen työnjaon uudistaminen, henkilöstömitoituksen tarkistaminen ja kunnan valvontatehtävien keventäminen. Kuntien velvoitteiden keventäminen on toistaiseksi osoittautunut haasteelliseksi. Laki sosiaalihuollon henkilöstöstä tiukensi sijaisten kelpoisuusvaatimuksia ja on vaikeuttanut sijaisten saamista. V. 2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain tavoitteena on siirtää sosiaalihuollon painopistettä korjaavista toimista hyvinvoinnin edistämiseen ja varhaiseen tukeen. Vantaalla jatketaan sosiaalipalvelujen uudistamista lain tavoitteiden mukaisesti.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyy Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa siirtymäkauden jälkeen. Kunnan tehtäväksi jää täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen. Sosiaali- ja terveystoimi on yhdessä kaupungin henkilöstökeskuksen kanssa valmistautunut Kela-siirrosta aiheutuviin henkilöstömuutoksiin. Kaupunki on sitoutunut tarjoamaan kaikille työntekijöille toista työtä irtisanomisten välttämiseksi. Osa henkilöstöstä sijoittuu täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen tehtäviin, osa sijoittuu kaupungin muihin tehtäviin. Mikäli toimeentulotuen myöntämisen käytännössä tapahtuu muutoksia, toimialan resurssitarvetta arvioidaan uudestaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristön merkittävin haaste on väestön palvelutarpeiden kasvun ja rajallisten resurssien yhteensovittaminen. Väestömuutosten aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun vastataan parantamalla tuottavuutta organisaation eri tasoilla. Väestömuutokset heijastuvat kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Ikääntyneiden määrä kasvaa samalla kun Vantaan väestönkasvu on ollut ennustettuakin suurempaa. Heikko työllisyystilanne näkyy sekä sosiaali- että terveyspalvelujen tarpeessa. Turvapaikanhakijoiden määrä on viime vuoden huippulukemista tasaantunut; mm. kansainvälisen tilanteen kireyden, EU:n sisäisten siirtojen sekä pääkaupunkiseudun vetovoimaisuuden vuoksi tulevien vuosien palvelutarpeita Vantaalla on haasteellista ennakoida. Oleskeluluvan saaneiden osalta välittömiä vaikutuksia on ainakin sosiaali- ja terveydenhuollon toimeentulotuki-, tulkkaus- ja terveyspalveluihin; asuminen ratkaistaan yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic on päätetty ottaa yhteistyökumppaneista ensimmäisenä käyttöön Vantaalla perusterveydenhuollossa ja lastensuojelussa v. 2018. Toimialalta on siirtynyt henkilökuntaa määräaikaisilla työsopimuksilla valmistelevaan Apotti-hankkeen täytäntöönpanoa Apotti Oy:öön. Vantaan Apotti-hanketoimistossa on vakanssit neljälle henkilölle. Hankkeen laajentuessa henkilöstön määrä arvioidaan tarvittaessa uudestaan. Lisäksi Apotti-hankkeen toteutuksen edistäminen ja uuden järjestelmän käyttöönoton valmistelu tulee edellyttämään vuonna 2017 merkittävää oman työn ohessa annettavaa työpanosta toimialan eri toiminoista.

Toimialan henkilöstösuunnitelma perustuu investointeihin ja lakien velvoitteiden toteuttamiseen asukasmäärän kasvaessa.

Toimialan menomääräraha vuodelle 2017 on 628,8 milj. euroa. Oman toiminnan menomääräraha on 402,5 milj. euroa, joista toimeentulotuen avustusten osuus on 21,9 milj. euroa. Toimialan tulomääräraha vuodelle 2017 on 48,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomääräraha on 226,3 milj. euroa ja tulomääräraha 0,6 milj. euroa.

Toimeentulotuen avustusten siirto Kelaan pienentää toimialan menomäärärahaa maksettujen avustusten osalta 38,4 milj. eurolla.

1.2 Tulokortin keskeiset tavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarvioesitys perustuu valtuustokauden strategian ja sitovien tavoitteiden jalkauttamiseen sekä talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman tavoitteiden edistämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2017 tulokorttiin tiivistyvän strategian keskeisiä tavoitteita ovat:

- Talouden tasapainottaminen tuottavuutta systemaattisesti parantaen ja palvelujen kustannustehokkuutta jatkaen.
- Lapsiperheiden hyvinvoinnin paraneminen ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla.
- Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen toimintamalleja uudistaen ja asiakasohjausta parantaen.
- Maahanmuuttajien kotoutuminen onnistuu.
- Asiakkaan sähköisen asioinnin ja itsepalvelujen lisääminen tietohallinnon mahdollisuuksien puitteissa sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton onnistunut valmistelu.
- Kumppanuuksien vahvistaminen mm. asiakkaan valinnanvapautta lisääviä palvelusetelivaihtoehtoja laajentamalla.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja sairauspoissaolojen ehkäiseminen aktiivisen välittämisen toimintamalleja hyödyntäen.

Toimialan tulokortilla esitettävien tavoitteiden lisäksi v. 2017 toteutetaan useita laajoja muutoksia ja kehittämistoimia, jotka konkretisoituvat tulosalueilla. Mahdollisuuksien mukaan toimiala osallistuu myös hallitusohjelman mukaisiin kansallisiin kärkihankkeisiin.

1.3 Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017
Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Toimialan tuottavuus kasvaa 1,2 %	Tuottavuuden kasvu	Tuottavuussuunnitelma hyväksytty lautakunnassa 3/2014	Tuottavuuden kasvu 1,2 %
Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta	Kumppanuutta hyvinvointialan yritysten ja järjestöjen kanssa vahvistetaan	Palvelusetelien käyttö lisääntyy ja laajenee uusiin palveluihin	Nykytilanne	Palvelusetelien käyttö lisääntynyt ja laajentunut uusiin palveluihin
Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia	Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	92,2 %	92,5 %
	Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä	4 146 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasta v. 2015	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750
	Terveysasemien vastaanotoille pääsy paranee	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle (T3) - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle 24 vrk - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla 68,3 %:lla asiakkaista 60 min	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle korkeintaan 21 vrk - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla 70 %:lla asiakkaista alle 60 min
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	TE-toimiston suomen kielen koulutukseen osallistuvien osuus, oman vuokrasopimuksen tehneiden osuus sekä työllistyneiden osuus v. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista	Maahanmuuttajapalveluissa laadittu 168 kotoutumissuunnitelmaa, ei toteutumisarviointia	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 %
Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen	Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Terveysperusteiset poissaolot, välittämisen keskustelujen kattavuus	5,34 %, ei lähtötasoa saatavilla välittämisen keskustelujen kattavuudelle	Terveysperusteiset poissaolot < 5,34 %, käytyjen välittämisen keskustelujen kattavuus 100 %

1.4 Itsearviointien tulokset

Vantaalaisten tyytyväisyys saamiinsa sosiaali- ja terveyspalveluihin on kahden vuoden välein toteutettavan asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella edelleen parantunut ja on nyt lähes kiitettävä kouluarvosanalla 8,85. Virallisten palautteiden määrät ovat pysyneet ennallaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on tehty itsearviointeja vuodesta 2010. Vuonna 2016 itsearvioinnit on tehty sekä tulosalue- että toimialatasolla. Toimialatason itsearvioinnissa nousi kehittämiskohteina esiin asiakasosallistumisen lisääminen palvelujen arviointiin ja kehittämiseen, palvelujen saavutettavuuden parantaminen vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden tarpeita sekä eri tahoilta kerätyn tiedon parempi hyödyntäminen suunnittelussa ja toiminnassa.

2 Sosiaali- ja terveyslautakunta

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot	-92	-130	-131	0,8 %	-133	-135	-137
Toimintakate	-92	-130	-131	-0,8 %	-133	-135	-137
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tuet	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Henkilöstömenot	-47	-59	-59	0,1 %	-60	-61	-62
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-43	-71	-69	-2,9 %	-70	-71	-72
Materiaalin ostot	-1	0	-2		-2	-2	-2
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Vuokrat	-1	0	-1		-1	-1	-1
Muut menot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot yhteensä	-92	-130	-131	0,8 %	-133	-135	-137
Toimintakate	-92	-130	-131	-0,8 %	-133	-135	-137

Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty. Yksilöä ja perhettä koskevat päätökset tekee sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto. Lautakunta toimii tilaajalautakuntana suhteessa suun terveydenhuollon liikelaitokseen.

Lautakunnan tehtävänä on tehtäväalueellaan, ellei lautakunta ole toisin määrännyt tai ellei toisin ole säädetty tai määrätty:

- ratkaista laissa ja sen nojalla annetussa asetuksessa säädettyt sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamat tehtävät,
- päättää työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri tulosalueille,
- päättää palvelutuotannon kilpailuttamisesta ja palveluhankinnoista kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
- päättää vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten henkilökuljetusten hankinnasta,
- päättää hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
- vahvistaa maksut ja korvaukset,
- myöntää avustukset, ja
- päättää sopimuksista ja muista oikeustoimista sekä käyttää kaupungin puhevaltaa.

Tehtäväalue sisältää sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston luottamushenkilötoiminnan kustannukset. Kustannukset koostuvat kokouspalkkioista, matkakuluista sekä muista kokouksiin liittyvistä kustannuksista ja luottamushenkilöiden koulutuskustannuksista. Lautakunta kokoontuu kesätaukoa lukuun ottamatta noin kuukausittain.

3 Talous- ja hallintopalvelut

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	93	95	445	368,4 %	454	463	472
Menot	-4 146	-9 566	-9 000	-5,9 %	-9 135	-9 272	-9 412
Toimintakate	-4 053	-9 471	-8 555	10,7 %	-8 682	-8 809	-8 939
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	27	15	350	2233,3 %	357	364	371
Maksutulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tuet	41	18	0	-100,0 %	0	0	0
Muut tulot	25	62	95	53,2 %	97	99	101
Tulot yhteensä	93	95	445	368,4 %	454	463	472
Henkilöstömenot	-3 126	-4 730	-4 100	-13,3 %	-4 162	-4 224	-4 288
Asiakaspalvelujen ostot	0	-1 900	-1 250	-34,2 %	-1 269	-1 288	-1 307
Muiden palvelujen ostot	-519	-2 516	-3 215	27,8 %	-3 263	-3 312	-3 361
Materiaalin ostot	-162	-82	-81	-0,7 %	-82	-84	-85
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Vuokrat	-338	-338	-354	4,6 %	-359	-365	-370
Muut menot	-2	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot yhteensä	-4 146	-9 566	-9 000	-5,9 %	-9 135	-9 272	-9 412
Toimintakate	-4 053	-9 471	-8 555	10,7 %	-8 682	-8 809	-8 939

3.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämisen koordinointiin liittyvistä tehtävistä sekä tarjoaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalue koordinoi yhteistyötä kaupungin keskushallinnon ja palvelukeskusten kanssa. Tulosalue tuottaa palvelunsa pääosin omana toimintana. Tulosalueen menomääräraha on varauduttu toimialalla ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoihin, koko toimialan varhe-maksuihin sekä muihin toimialan velvoitteisiin. Vantaan Apotti-hanketoimisto kuuluu talous- ja hallintopalveluihin, mutta sen määrärahoista vastaa tietohallinnon palvelukeskus.

Sote-uudistus on erittäin merkittävä toimintaympäristöä muuttava hanke, jonka valmisteluun osallistutaan laajasti. Jatkuva toimintaympäristön muutos on tarve edistää toimintojen ja asiakaspalvelun digitalisointia. Samanaikaisesti kireä talous tuo haasteita talouden hallinnalle ja toimintojen kehittämiseksi.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 9,0 milj. euroa ja tulomääräraha 0,4 milj. euroa.

3.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020

- Apotti-hanketta toteutetaan ja uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan käyttöön.
- Sote-uudistukseen valmistaudutaan ja osallistutaan uudistuksen täytäntöönpanoon.
- Toimialan tuottavuuden kehittämistä ja seurantaa tuetaan.
- Palveluprosessien digitalisaatiota edistetään.
- Toimialan johdon ja esimiesten saama johtamisen tuki varmistetaan.

3.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

- Apotti-hankkeessa valmistellaan uuden tietojärjestelmän käyttöönottoimet.
- Edistetään toimialan aktiivista otetta palvelujen ja toiminnan kehittämisessä mm. koordinoimalla kansallisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien kärkihankkeiden toteutusta Vantaalla.
- Sähköisen asiointin ja itsepalvelujen määrää lisätään resurssien puitteissa.
- Ostopalvelujen vaikuttavuuden kehittämistä jatketaan yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.
- Esimiesten työhyvinvointia tuetaan vahvistamalla vuorovaikutteisia johtamisen toimintamalleja.
- Asiakasmaksutiimin toimintaa laajennetaan ja kehitetään.

3.4 Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017

Talouden tasapainottaminen edellyttää, että tulosalueiden käyttösuunnitelmat toteutuvat suunnitellusti. Talous- ja hallintopalvelut seuraa asiantuntijatehtävässään talouden toteutumista ja tukee tulosalueita saavuttamaan asetetut tavoitteet.

Tulosalueen keskeisiä tasapainottamis- ja velkaohjelman toimenpiteitä v. 2017 ovat:

- Sähköisten ratkaisujen edistäminen yhteistyössä tietohallinnon kanssa työprosessien tehostamiseksi.
- Palvelusetelijärjestelmän laajentaminen sähköistä palvelusetelien hallintajärjestelmää hyödyntäen.
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epicin käyttöönoton edistäminen (Apotti-hanke).
- Joustavan työvoiman käytön edistäminen mm. työvoiman liikkuvuutta toimialan sisällä tehostaen sekä työaikamuodot arvioiden ja työvuorosuunnittelua tehostaen.
- Terveysperusteisten poissaolojen ennaltaehkäisyn tukeminen terveysjohtamisen toimenpiteillä.

3.5 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Talous- ja hallintopalvelut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Toimialan henkilöstömäärä ⁽¹⁾	2 622	2 629	2 717	2 757
Toimialan esimiesten määrä	218	215	215	218
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä ⁽²⁾	46	50	53	55
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	36,8	40,0	42,4	44
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	1,8 %	1,9 %	2,0 %	2,0 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	21,1 %	23,3 %	24,7 %	25,2 %

1) Henkilöstömäärän laskentatapa on kaupunkitasoisesti uudistettu 2015. Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.

2) Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstöä

4 Erikoissairaanhoito

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	1 204	600	600	0,0 %	612	624	637
Menot	-231 282	-226 731	-226 284	-0,2 %	-229 678	-233 123	-236 620
Toimintakate	-230 079	-226 131	-225 684	0,2 %	-229 066	-232 499	-235 984
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	1 204	600	600	0,0 %	612	624	637
Maksutulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tuet	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Tulot yhteensä	1 204	600	600	0,0 %	612	624	637
Henkilöstömenot	-5 330	-5 400	-5 000	-7,4 %	-5 075	-5 151	-5 228
Asiakaspalvelujen ostot	-221 527	-216 874	-216 304	-0,3 %	-219 548	-222 841	-226 184
Muiden palvelujen ostot	-4 426	-4 457	-4 980	11,7 %	-5 055	-5 131	-5 208
Materiaalin ostot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Menot yhteensä	-231 282	-226 731	-226 284	-0,2 %	-229 678	-233 123	-236 620
Toimintakate	-230 079	-226 131	-225 684	0,2 %	-229 066	-232 499	-235 984

4.1 Toiminnan kuvaus

Vantaa hankkii erikoissairaanhoidon palvelut pääasiassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS). Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoitoon lääkärin läheteellä, joista yli puolet kirjoitetaan terveysasemilta. Erikoissairaanhoito tekee kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin lähetteen perusteella. Terveydenhuoltolain mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoitoon, tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Kiireellinen sairaanhoito annetaan ilman lähetettä. Toimiala toimii tiiviissä yhteistyössä kaupunkia edustavien HUS-luottamushenkilöiden kanssa ja tukee Vantaan HUS-omistajaohjausta.

Vantaan sosiaali- ja terveystoimen toimiala ja HYKS sopivat HUS:n tuottaman erikoissairaanhoidon palveluista suunnittelukokouksissa (sopimusohjaus). HUS tuottaa kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutuu Vantaan terveysasemilla.

Vuonna 2017 jatketaan yhteistyön tiivistämistä psykiatriakonsultaatioita lisäämällä, tiiviillä yhteistyöllä Martinlaakson ja Tikkurilan terveysasemien matalan kynnyksen päiväpoliklinikoilla ja hoitoketjuja yhtenäistämällä. Ihosairauksien varhaista analysointia ja hoitoa sekä haavahoitoprosesseja kehitetään yhdessä terveysasemien kanssa. Lisäksi HYKS Psykiatrian ja Vantaan kaupungin yhteistyökoordinaattori on aloittanut toimintansa.

Uniapneapotilaiden hoitotarvikejakelun ja diagnostiikan siirtovalmistelut perusterveydenhuoltoon on käynnistetty. Myös hyvässä hoitotasapainossa olevien aikuisten insuliinipumppupotilaiden hoidon siirtoneuvottelut ja henkilöstön koulutukset on aloitettu.

HYKS Akuutti jatkaa myös vuonna 2017 Vantaan perusterveydenhuollon päivystyksen tuottamista osana Peijaksen yhteispäivystystä.

4.2 Talousarvion perustelut

Erikoissairaanhoidon menomääräraha on 226,3 milj. euroa ja tulomääräraha 0,6 milj. euroa. HUS-palvelusopimuksen osalta talousarviossa on varauduttu 215,2 milj. euroon. Erikoissairaanhoidon tehtäväalueella on lisäksi määrärahat HUS-eläkevastuisiin 5,0 milj. euroa, myrkytystietokeskuksen, ensihoidon, lääkärihelikopterin sekä muihin erikoissairaanhoidon menoihin 6,1 milj. euroa.

4.3 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Erikoissairaanhoido	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	82 257	85 710	85 856	82 667
Poliklinikkakäynnit	242 800	252 057	251 268	247 220
Vuodeosastohoitopäivät	28 207	30 584	29 342	29 672
Kaikki jonossa olevat	2 149	2 303	2 137	2 140
Laskutetut siirtoviivepäivät	1	473	0	0
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. ¹⁾	204,9	221,2	215,0	215,2
Euroa/asukas	972	1 031	995	971
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 559	1 549	1 618	1 640

1) Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

5 Terveyspalvelut

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	4 532	3 832	3 830	-0,1 %	3 907	3 985	4 064
Menot	-80 994	-83 421	-84 279	1,0 %	-85 543	-86 826	-88 128
Toimintakate	-76 462	-79 589	-80 449	-1,1 %	-81 636	-82 841	-84 064
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	1 936	1 417	1 417	0,0 %	1 445	1 474	1 504
Maksutulot	2 456	2 411	2 409	-0,1 %	2 457	2 506	2 556
Tuet	125	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	14	5	5	0,0 %	5	5	5
Tulot yhteensä	4 532	3 832	3 830	-0,1 %	3 907	3 985	4 064
Henkilöstömenot	-30 800	-32 981	-33 681	2,1 %	-34 186	-34 699	-35 219
Asiakaspalvelujen ostot	-24 003	-24 488	-25 280	3,2 %	-25 659	-26 044	-26 435
Muiden palvelujen ostot	-14 666	-13 820	-13 927	0,8 %	-14 136	-14 348	-14 564
Materiaalin ostot	-5 609	-5 624	-6 076	8,0 %	-6 167	-6 260	-6 353
Avustukset	-758	-900	-240	-73,3 %	-244	-247	-251
Vuokrat	-5 034	-5 520	-4 984	-9,7 %	-5 058	-5 134	-5 211
Muut menot	-124	-90	-91	1,2 %	-92	-93	-95
Menot yhteensä	-80 994	-83 421	-84 279	1,0 %	-85 543	-86 826	-88 128
Toimintakate	-76 462	-79 589	-80 449	-1,1 %	-81 636	-82 841	-84 064

5.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Terveyspalvelujen tulosalue muodostuu terveysasemapaalvelujen kolmesta tulosityksiköstä sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja kuntoutuksen tulosityksiköistä. Lisäksi terveyspalveluissa toimii tartuntatauti- ja hygieniayksikkö, tähystystoiminnan yksikkö, tekstinkäsittely-yksikkö sekä diabetes- ja hoitotarvikejakeluyksikkö. Tulosalueen yhteistyö on tiivistä HUS:n kanssa. Terveyskeskuspäivystys toimii Peijaksen sairaalan yhteydessä erikoissairaanhoidon kanssa yhteispäivystysperiaatteella. Päivystyksen järjestäjänä on toiminut vuoden 2016 alusta HUS.

Suun terveydenhuollon ja välinehuollon palvelut tuottaa Suun terveydenhuollon liikelaitos. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii järjestäjänä ja tilaajana, ja menomääräraha on budjetoitu suoriteperusteisen palvelusopimuksen mukaisesti terveyspalvelujen tulosalueelle.

Väestön kasvu 1,1 %, ikääntyminen, maahanmuutto, työttömyys ja monikulttuurisuuden lisääntyminen nostavat palvelujen kysyntää vuosittain noin 2 400 lääkärikäynnillä, 3 000 hoitajakäynnillä ja 10 000 hoitopuhelulla. Suurten ikäluokkien jäädessä pois työterveyshuollon piiristä paine palvelujen saatavuuteen lisääntyy. Kasvavaa kysyntää hallitaan tuottavuustoimilla, priorisoinnilla ja toimintamalleja muuttamalla yhteistyössä muiden tulosalueiden kanssa. Sähköinen asiointi ja digitalisaatiolla saatava tehokkuus palvelutuotannossa hyödynnetään.

Sote-ratkaisuun ja uuteen Epic-tietojärjestelmään (Apotti-hanke) valmistautuminen ovat keskeiset muutosaktiivaattorit.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 84,3 milj. euroa ja tulomääräraha 3,8 milj. euroa.

5.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020

- Terveyspalvelujen tulosityksiköt tuottavat väestön tarpeen ja lainsäädännön mukaiset perusterveydenhuollon palvelut kuntalaisille hoitotakuulainsäädännön ja talousarvion puitteissa.
- Palvelutarpeen kasvua hallitaan tuottavuustoimilla ja priorisoinnilla. Erityinen huomio kohdistuu väestön omaehtoisen terveyttä edistävän toiminnan tukemiseen. Vuosi 2017 on terveyspalveluissa terveyden edistämisen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn teemavuosi.
- Terveyspalvelut valmistautuu Sote-uudistukseen lisäämällä muutosvalmiutta ja valinnanvapautta. Lisäksi palvelun tuotantoprosessia tehostetaan Lean-mallia käyttäen ja ryhmävastaanottoja lisäten.
- Sähköinen asiointi ja uuden Epic-tietojärjestelmän mahdollisuudet digitalisaation kehittämiseksi vapauttavat resurssia kohdistaa henkilökohtaista palvelua sitä eniten tarvitseville.
- Ruotsinkielisen palvelun saatavuutta kehitetään henkilöstön kielikoulutuksella. Lisäksi maahanmuuttajien etätulkkipalveluja kehitetään.

5.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Terveysasemapalvelut

- Terveysasemapalvelujen tavoitteena on kiireettömän vastaanottoajan tarjoaminen 21 päivän sisällä potilaille, joilla on omalääkäri.
- Palvelumalleja ja hoitoprosesseja kehitetään palvelusetelin käyttöön otolla. Lisäksi kokeillaan etälääkäri-vastaanottoa ja otetaan käyttöön vapaan hakeutumisen malli päiväpoliklinikoille kiireellisissä terveysongelmissa.
- Vastaanottotoimintaa kehitetään terveyshyötymallia soveltaen ja otetaan käyttöön potilaan omahoitoa tukevia ratkaisuja mm. kehittämällä omahoitopisteitä (tietokoneet potilaskäyttöön) ja panostamalla terveyden edistämiseen. Terveys- ja hoitosuunnitelmien laadintaa tehostetaan terveysasemilla ja potilaiden osallisuutta lisätään. Hyvinvointikeskuksen hankesuunnittelu käynnistyy.
- Asiakkaiden yhteydenottomahdollisuuksien ja hoitopääsyn kehittämistä jatketaan sähköisiä palveluita lisäämällä ja ottamalla käyttöön sähköinen hoidon tarpeen arviointi, mikä mahdollistaa sähköisen ajanvarauksen laajentamisen. Puhelinyhteydenottoa tehostetaan puhelinpalvelujen kilpailuttamisen yhteydessä.
- Avoimen datan tarjoamista kuntalaisille lisätään jakamalla toimintatietoa avoimessa karttapalvelussa ja hyödyntämällä sitä johtamisessa.
- Monikulttuurisuus huomioidaan yhteistyöllä maahanmuuttajapalveluiden kanssa ja toimintamalleja kehitettämällä.
- Martinlaakson ja Tikkurilan terveysasemille avattujen matalan kynnyksen päivystyksellisten pisteiden kokemuksia hyödynnetään mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoitoprosessien kehittämisessä.

Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

- Henkilöstön osaamista vahvistetaan ja tulosityksikön toimintatapoja kehitetään edelleen kansanterveydellisten ongelmien ennaltaehkäisemiseksi (mm. raskausdiabetes, painonhallinta, mielenterveysongelmat, päihteet, elämänhallinta) ja yhteisvastaanottotoiminta vakiinnuttamalla.
- Äitiysneuvolan ja erikoissairaanhoidon yhteistyötä ja hoitoketjuja kehitetään tavoitteena vähentää lähetteitä erikoissairaanhoitoon.
- Monitoimijaista perhevalmennusta uudistetaan ja neuvolan perheohjauksen varhaisen tuen toimintamalleja kehitetään.
- Sähköistä asiointia laajennetaan neuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa mahdollisuuksien mukaan.
- Maahanmuuttajien erityistarpeisiin vastaavia palveluja kehitetään.
- Asiakaskohtaisen työn koordinoinnin kehittämistä jatketaan yhdessä perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa Osallisena perheen elämässä -toimintamallin mukaisesti.
- Kivistöön perustetaan Aurinkokiven perhekeskus osana Lape-hanketta.

Kuntoutuspalvelut

- Kehitetään ja vakiinnutetaan lasten moniarvotiimitoiminta.

- Fysioterapian ja terveysasemien yhteistyö laajennetaan kaupunkitasoiseksi fysioterapeutin suoravastaanottotoiminnaksi.
- Itsehoitoa tuetaan tuottamalla itsehoitomateriaalia (lasten esitietolomake, sähköinen materiaali vantaa.fi -sivuilla ja Avaimessa).
- Asiakasprosesseja sujuvoitetaan kehittämällä kuntoutustyöryhmien toimintaa.
- Kotikuntoutuksen kehittämistä jatketaan yhdessä vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa.
- Yhteiset apuvälineiden luovutusperusteet HUS-Erva-alueella otetaan käyttöön ja selvitetään apuväline-toiminnan keskittämistä HUS:n järjestämäksi.

5.4 Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017

- Laajennetaan ja otetaan käyttöön sähköisen asioinnin ratkaisuja, kuten suojattu viestinvälitys, sähköinen hoidontarpeen arviointi ja ajanvaraus, sähköiset lomakkeet ja tekstiviestimuistutus varatuista ajoista. Toimenpiteillä tehostetaan vastaanottoprosessia ja suorien asiakaskontaktien sijasta voidaan palveluja kohdentaa niitä eniten tarvitseville. Myös asiakkaiden asiointimahdollisuudet monipuolistuvat.
- Vakiinnutetaan sähköisen terveystarkastuksen ja -valmennuksen käyttö työprosesseihin, jolloin asiakkaan oma vastuu terveydestään ja hoidostaan painottuu.
- Toimintaa kehitetään hyödyntämällä Lean-mallia potilaan hoidon sujuvoittamiseksi, päällekkäisyyksien poistamiseksi ja kustannusten vähentämiseksi.
- Palvelusetelivalikoimaa laajennetaan kustannustehokkaasti. Palvelusetelin käyttöönotto lisää valinnanvapautta, purkaa jonoja ja auttaa osaltaan vastaamaan väestömäärän kasvuun.
- Henkilöstöä käytetään joustavasti työvoima- ja sijaistarpeen mukaisesti, mikä vähentää ulkopuolisen työvoiman käyttöä ja ylitöitä.
- Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään terveysjohtamisella ja eVälke -mallilla, mikä vaikuttaa sairauspoissaolojen ja varhe-maksujen vähenemiseen.

5.5 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Terveyspalvelut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Vastaanottokäynnit terveysaseman lääkärille asukasta kohti	0,91	0,85	0,92	0,92
Vastaanottokäynnit terveysaseman sairaanhoitajalle tai terveydenhoitajalle asukasta kohti	0,68	0,80	0,76	0,76
Vastaanottokäynnit kuntoutusyksikön palveluun asiakasta kohti	3,0	3,0	2,5	3,5
Vastaanottokäynnit neuvolan lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	3,7	3,6	3,8	3,7
Vastaanottokäynnit koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	2,3	2,3	2,4	2,4
Terveysasemien palveluita käyttäneiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys)	51	47	55	55
Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 60 min %	71,0	68,3	70,0	70,0
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on nimetty omalääkäri/ vrk	23	24	-	21
Päivystyksen perustason kokonaiskustannukset asukasta kohti/ euroa	25,00	24,59	24,98	24,98
Päivystysyksikössä toteutunut potilaan läpimenoaika keskimäärin/ hh:mm	-	-	-	3:00

6 Perhepalvelut

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	36 334	37 813	21 110	-44,2 %	21 532	21 963	22 402
Menot	-155 072	-163 731	-129 166	-21,1 %	-131 103	-133 070	-135 066
Toimintakate	-118 738	-125 918	-108 056	16,5 %	-109 571	-111 107	-112 664
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	7 865	4 762	5 700	19,7 %	5 814	5 930	6 049
Maksutulot	3 147	3 373	3 179	-5,7 %	3 243	3 308	3 374
Tuet	22 795	27 256	11 003	-59,6 %	11 223	11 448	11 676
Muut tulot	2 527	2 422	1 227	-49,3 %	1 252	1 277	1 303
Tulot yhteensä	36 334	37 813	21 110	-44,2 %	21 532	21 963	22 402
Henkilöstömenot	-38 179	-40 966	-41 605	1,6 %	-42 229	-42 863	-43 506
Asiakaspalvelujen ostot	-46 577	-46 112	-49 639	7,6 %	-50 384	-51 139	-51 906
Muiden palvelujen ostot	-6 521	-6 192	-6 758	9,1 %	-6 860	-6 962	-7 067
Materiaalin ostot	-1 021	-1 021	-1 033	1,2 %	-1 049	-1 065	-1 080
Avustukset	-57 019	-63 235	-23 803	-62,4 %	-24 160	-24 523	-24 890
Vuokrat	-5 634	-6 061	-6 182	2,0 %	-6 275	-6 369	-6 464
Muut menot	-121	-143	-145	1,2 %	-147	-150	-152
Menot yhteensä	-155 072	-163 731	-129 166	-21,1 %	-131 103	-133 070	-135 066
Toimintakate	-118 738	-125 918	-108 056	16,5 %	-109 571	-111 107	-112 664

6.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Perhepalvelujen tulosalue muodostuu viidestä lakisääteisiä palveluja tuottavasta tulosyksiköstä: psykososiaaliset palvelut, lastensuojelu, aikuissosiaalityö, päihdepalvelut ja maahanmuuttajapalvelut. Palvelujen järjestämisen tavoitteina ovat hyvinvointia edistävät, oikea-aikaiset ja asiakaslähtöiset palvelut, jotka tukevat asiakkaiden omatoimisuutta ja vastuunottamista. Palvelujen tulee lain mukaan perustua laadukkaaseen ja asiakkaan tarpeista lähtevään palvelutarpeen arviointiin tai kotoutumissuunnitelmaan, joiden pohjalta muodostuu asiakassuunnitelma.

Perhepalvelujen toimintaan vaikuttavia keskeisiä toimintaympäristön haasteita ovat väestön hyvinvoinnin muutokset sekä sosiaalihuoltolain mukaisen palvelurakenteen uudistamisen toimeenpano. Väestötason haasteita ovat mm. pitkäaikaistyöttömyyden kasvun jatkuminen, turvapaikanhakijoiden määrän yllättävä lisääntyminen sekä hyvinvoinnin ja köyhyyden polarisoitumisen jatkuminen.

Perhepalvelujen viiden tulosyksikön organisaatio uudistetaan vastaamaan nykyistä paremmin sosiaalihuoltolain tuomiin velvoitteisiin sekä muihin toimintaympäristön muutoksiin. Palvelurakennemuutoksen haasteena on painopisteen muuttaminen korjaavista ja viimesijaisista palveluista varhaisemman tuen palveluihin ilman heikennyksiä nykyisissä asiakkuuksissa. Myös palvelujen tuotantotapoja monipuolistetaan valmistelemalla lautakunnan käsittelyyn oman toiminnan ja ostopalvelujen rinnalle uusia vaihtoehtoisia tuotantotapoja kuten mm. henkilökohtainen budjetointi ja vaikuttavuusinvestoinnit.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyy vuoden 2017 alussa Kelalle ennaltaehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen jäädessä kunnan vastuulle. Uudistuksen onnistunut toteuttaminen edellyttää kuntaan jäävän toimeentulotukiprosessin ja sosiaalityön rakenteiden uudistamista sekä toimivien yhteistyökäytäntöiden luomista Kelan kanssa.

Maahanmuuttajapalvelut aloitti 1.11.2015 toimintansa omana tulosityksikkönä. Näin varauduttiin Suomeen saapuneeseen suureen turvapaikanhakijamäärään (32 500). Tulosityksikön perustamisen tavoitteena oli hallittu varautuminen oleskeluluvan saaneiden pakolaisten muuttoon Vantaalle. Tulosityksikön resurssit arvioidaan kotoutumislain mukaiseen palveluun oikeutettujen määrän perusteella.

Taloussuunnitelmakaudella tullaan kehittämään ja käyttöönottamaan uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä, mikä tulee olemaan myös merkittävä toiminnanmuutoshanke. Perhepalvelujen kehittämistyössä ja toiminnan muutoksessa painopisteinä ovat tiivistyvä yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden välillä, laadukkaammat palvelutarpeen arvioinnit ja tehokkaampi tiedolla johtamisen hyödyntäminen.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 129,2 milj. euroa, josta toimeentulotuen osuus 21,9 milj. euroa. Toimeentulotuen määräraha vuodelle 2017 sisältää varauksen kolmen kuukauden perustoimeentulotukeen johon toimeentulotuen maksatuksen siirtymisestä Kelaan sekä ennaltaehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen määrärahan koko vuoden osalta.

Tulomääräraha on 21,1 milj. euroa, josta perustoimeentulotuen valtionosuus on 6,9 milj. euroa kolmelta kuukaudelta.

6.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020

Perhepalvelujen tulosityksiköt kehittävät laaja-alaisessa ja moniammatillisessa yhteistyössä uuden sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja siten, että:

- palvelut ovat oikea-aikaisia ja asiakkaan palvelutarpeista lähteviä
- sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi on käytössä kaikissa toiminnoissa
- kehitetään toimintamalli, jossa lastensuojelutarpeen arvioinnissa hyödynnetään asiakkaalle muissa palveluissa tehtyä palvelutarpeen arviointia
- sosiaalihuoltolain mukainen omatyöntekijäyys selkeytetään.

Perhepalvelujen tulosalueen organisaatiomuutoksen tavoitteena on:

- palvelujen painopisteen muuttuminen korjaavista ja kuntouttavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin
- asiakaslähtöiset palveluprosessit
- moniammatillinen yhteis- ja parityö palvelutarpeen arvioinnista palvelujen toteuttamiseen
- linjaorganisaation muuttuminen palveluprosessiorganisaatioksi.

Taloussuunnitelmakaudella perhepalveluissa toteutetaan palvelurakennemuutosta, sosiaalihuoltolain velvoitteiden toteuttamista sekä organisaatiomuutosta tukevia ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita:

- Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategia -hankkeessa laaditaan asunnottomuutta ehkäisevä kuntaohjelma Vantaalle yhteistyössä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kanssa. Osana hanketta kootaan asunnottomuuden kokemusasiantuntijoiden verkosto.
- Avain kansalaisuuteen -hankkeessa kokeillaan palvelujen tuottamista henkilökohtaista budjetointia hyödyntäen.
- Valtakunnallisessa PRO SOS - uudenlaista sosiaalityötä rakentamassa -hankkeessa perhepalvelut osallistuu Game on -osahankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on määritellä sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalinen kuntoutus ja sen suhde muihin työllisyyttä tukeviin palveluihin.
- Osallisuuden aika -hankkeessa hyödynnetään lastensuojelun kokemusasiantuntijoita palvelujen kehittämisessä.

6.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Psykososiaaliset palvelut

- Päätöksentekoprosessia kehitetään siten, että omatyöntekijä voi järjestää asiakkaalle hänen tarvitsemaansa tukea siirtämättä asiakkuutta toiseen palveluun.
- Asiakkuuden kriteereitä, työnjakoja ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä kehitetään asiakaslähtöisemmiksi.
- Eropalvelujen kokonaisuutta kehitetään ennalta ehkäisevästä näkökulmasta. Määritellään tapaamispaikkatoiminnan sisältö ja sijoittuminen perhepalveluissa osana eropalvelujen kehittämistä.
- Jatketaan Aurinkokiven lasten ja nuorten terveystalustien moniammatillisen yhteistyön kehittämistä yhteistyössä terveystalustien ja HUS:n kanssa.

Lastensuojelu

- Otetaan käyttöön kiireellinen perhearvioinnin toimintamalli.
- Tammininteen vastaanottokoti vastaa jatkossa lasten arvioinnista vastaanottoperheissä ja laitoksessa sekä perheiden kuntoutuksen arvioinnista.
- Kuuselan perhekuntoutuskeskukseen keskitetään laitostuotoinen perhekuntoutus ja laitoksen lisäkennus tulee pitkäaikaisen perhekuntoutuksen käyttöön.
- Lisätään Icehearts -toimintaa lastensuojelun avohuollon tukitoimena perustamalla kolme uutta joukkuetta sivistystoimen ja lastensuojelun yhteistyönä.

Aikuissosiaalityö

- Otetaan käyttöön yhteistyöprosessi, jossa Kela myöntää perustoimeentulotuen ja kunnassa myönnetään tarvittaessa ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki.
- Määritellään sosiaalityön eri ammattiryhmien asiakkuuksia ja työtehtäviä nykyistä yhdenmukaisemmin vastaamaan eri lakien kuvauksia, henkeä ja tavoitteita.
- Otetaan käyttöön Kyky-viisari asunnottomien ja uusien asiakkaiden palvelutarvetta arvioitaessa.
- Perhepalvelujen asumisen palvelut ja kotiin annettava asumisen tuen yhdistämistä valmistellaan.

Päihdepalvelut

- Päihde- ja mielenterveyspalvelujen toiminnallinen integraatiotyö jatkuu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Aloitetaan ja kehitetään omana toimintana toteutettavia kotiin annettavia päihdepalveluja yhteistyössä vanhus- ja vammaispalvelujen ja muiden perhepalvelujen toimijoiden kanssa.
- Jatketaan Koisoniityn asumispalveluyksikön tilojen ja toiminnan suunnittelua yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa.
- Edistetään aktiivisesti monimuotoista työllistämistä päihdepalveluissa (palkkatuki, kuntouttava työntoiminta ja työkokeilu).
- Kehitetään päihdepalvelujen palvelukokonaisuutta huomioiden mm. asiakkaiden päihteidenkäytön moninaistuminen.

Maahanmuuttajapalvelut

- Kehitetään palvelutarpeen arviointia ja suunnitelmallista sosiaalityötä kotoutumisen tukena yhteistyössä perhepalvelujen muiden tulosyksiköiden kanssa.
- Vakiinnutetaan sisäiset asiakasprosessit, jotka perustuvat asiakassegmentointiin.
- Kehitetään ryhmämuotoisia toimintoja yhteistyössä oppilaitosten ja järjestöjen kanssa.
- Etsitään keinoja maahanmuuttajien työllistymisen tukemiseksi.
- Selvitetään työllistymiseen ja asumiseen liittyvien uusien rahoitusinstrumenttien käyttöönottoa.
- Osana kotouttamistyötä käynnistetään ostopalveluna ryhmäperhekoti ja tukiasumisyksikkö alaikäisenä yksin turvapaikkaa hakeneille maahanmuuttajille.

6.4 Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017

- Sähköisen asioinnin ja itsepalvelun ratkaisujen laajentaminen ja käyttöönotto asiakasprosessien sujuvoittamiseksi ja ajankäytön tehostamiseksi.
- Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton edistäminen ja lastensuojelussa toteutettavaan pilotointiin valmistautuminen.
- Sosiaalihuoltolain toimeenpanon jatkaminen perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi ja korjaavien ja kuntouttavien lastensuojeluasiakkuuksien vähentämiseksi.
- Mielenterveyskuntoutujien asumispolkujen tehostaminen erikoissairaanhoidosta asumispalvelujen kautta itsenäiseen asumiseen mm. siirtoviivepäivien vähentämiseksi.
- Palvelusetelin käyttöönotto lapsiperheiden kotipalvelussa.

6.5 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Perhepalvelut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	98 %	99 %	100 %	100 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	99,0 %	100,0 %	100,0 %	100 %
Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista vähenee	8,3 %	9,1 %	7,8 %	8,0 %
Uusien asiakkaiden yksikön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät				3,5
Aikuisten sosiaalityön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	1,9	2,3	3,5	3,5
Nuorten sosiaalityön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	2,0	2,2	3,5	3,5
Lastensuojelun oman toiminnan tehostetun perhetyön tukipäivien määrä vuodessa lisääntyy	..	4 132	4 750	4 750
Lapsiperheiden kotipalvelun työaika asiakkaiden kotona lisääntyy	3,7	5,0	4,6	5,2
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy	100 %	100 %	100 %	100 %

7 Vanhus- ja vammaispalvelut

	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	28 292	29 155	22 215	-23,8 %	22 659	23 112	23 575
Menot	-175 755	-179 577	-179 906	0,2 %	-182 605	-185 344	-188 124
Toimintakate	-147 463	-150 422	-157 691	-4,6 %	-159 945	-162 231	-164 549
	TP 2015	KS 2016	TA 2017	%	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	2 735	2 468	2 468	0,0 %	2 518	2 568	2 619
Maksutulot	25 494	26 614	19 674	-26,1 %	20 067	20 468	20 878
Tuet	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Muut tulot	63	73	73	0,0 %	75	76	78
Tulot yhteensä	28 292	29 155	22 215	-23,8 %	22 659	23 112	23 575
Henkilöstömenot	-55 272	-59 008	-60 161	2,0 %	-61 063	-61 979	-62 909
Asiakaspalvelujen ostot	-75 044	-75 807	-74 940	-1,1 %	-76 064	-77 205	-78 363
Muiden palvelujen ostot	-28 000	-25 897	-26 968	4,1 %	-27 373	-27 784	-28 200
Materiaalin ostot	-2 325	-2 840	-2 899	2,1 %	-2 942	-2 987	-3 031
Avustukset	-6 192	-7 057	-7 503	6,3 %	-7 616	-7 730	-7 846
Vuokrat	-8 697	-8 810	-7 274	-17,4 %	-7 383	-7 494	-7 606
Muut menot	-225	-159	-161	1,2 %	-163	-166	-168
Menot yhteensä	-175 755	-179 577	-179 906	0,2 %	-182 605	-185 344	-188 124
Toimintakate	-147 463	-150 422	-157 691	-4,6 %	-159 945	-162 231	-164 549

7.1 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue vastaa vanhusten ja vammaisten palveluista. Vanhusten avopalvelujen vastuulle kuuluvat kotihoito, palvelutalot, ennaltaehkäisevät toiminnot sekä keskitetty asiakasohjaus (asiakasneuvonta, palveluohjaus, gerontologinen sosiaalityö, omaishoidon tuki, vanhusten ja vammaisten kuljetuspalvelut ja henkilökohtainen apu). Sairaalapalvelut tuottaa geriatriasta akuuttihoitoa Peijaksen sairaalassa ja kuntoutus- ja palliatiivista hoitoa Katriinan sairaalassa (Korson vanhustenkeskuksessa Katriinan perusparannuksen aikana). Hoiva-asumisen tulosityksikkö järjestää lyhyt- ja pitkäaikaista hoivaa tehostetussa asumispalvelussa ja laitoshoidossa. Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja taloudelliset tukitoimet sekä kehitysvammalain mukaiset erityispalvelut. Tulosalue vastaa myös ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman ja vammaispoliittisen ohjelman toimeenpanosta. Vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminta sekä ohjelmien toimeenpano toteutetaan poikkihallinnollisena kaikki toimialat käsittävänä verkostotyönä.

Vanhus- ja vammaispalvelujen toiminnan kustannustehokkuus on suurten kaupunkien kärjessä. Tulosalue tuottaa omana toimintana sairaalatoiminnan, kotihoidon peruspalvelut, palvelutalotoiminnan, sosiaalityön ja päivätoiminnan sekä osan vanhusten hoiva-asumisesta. Ostopalveluna hankitaan vanhusten ja vammaisten asumispalveluja, erilaisia tukipalveluja (turva-, ruoka- jne. palveluja). Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään myös palvelusetelimallia.

Väestön nopea ikääntyminen lisää vanhus- ja vammaispalvelujen tarvetta ja kysyntää. Vantaan väestö vanhenee nopeasti ja myönteisestä hyvinvointikehityksestä huolimatta palvelujen tarve ja kysyntä kasvavat. Vantaalla 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa keskimäärin 700–800 henkilöllä vuodessa. Muistisairaudet ovat suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen ja ympärivuorokautisen hoidon tarpeen aiheuttaja. Noin 10 % yli 75-vuotiaista sairastaa keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta, mikä tarkoittaa 70 uutta muistisairasta henkilöä ympärivuoro-

kautisen palvelun piiriin vuosittain. Vammaisten palvelutarpeen kasvun taustalla on kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten asiakkaiden määrän kasvu noin 15:lla vuosittain sekä asiakaskunnan ikääntyminen.

Lainsäädännön muutokset, omaishoitajien vapaapäiväoikeiden laajeneminen ja palveluihin pääsyn määräajat yhdistettynä palvelutarpeen kasvuun edellyttävät palvelujen onnistunutta kohdentamista ja toiminnan tuloksellisuuden jatkuvaa parantamista.

Kunnan on toteutettava iäkkään pitkäaikainen hoiva ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla palveluilla. Taloussuunnitelmakaudella tulosalue valmistautuu myös mm. sote-uudistukseen sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 179,9 milj. euroa ja tulomääräraha 22,2 milj. euroa.

7.2 Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020

- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen; tiimivastuun lisääminen.
- Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen; onnistunut asiakasohjaus ja palvelujen kohdistaminen.
- Kotona asumisen edellytysten parantaminen; kotihoidon saatavuus, kotikuntoutus, muut kotiin vietävät palvelut.
- Hyvä esimiestyö ja toimiva työyhteisö tukevat itsensä johtamista; työkuunto paranee.
- Henkilöstön ja muiden resurssien joustava käyttö.

7.3 Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Vanhusten avopalvelut

- Ennaltaehkäiseviä palveluja kehitetään palveluohjauksen keinoja ja menetelmiä parantamalla; sähköisen palvelutarpeen arvioinnin käyttöönotto, omaishoitajien valmennuksen ja koulutuksen kehittäminen, asiakassegmentoinnin hyödyntäminen palveluohjauksen kohdentamisessa. Tavoitteena on asiakkaan itsenäisyyden ja toimintakyvyn vahvistuminen.
- Kotihoidon tuottavuutta parannetaan toiminnanohjausjärjestelmän avulla (Hilkka) ja järjestelmästä saatavia raportteja hyödynnetään johtamisessa kaikilla tasoilla.
- Kotikuntoutustoiminta laajenee ja toimintamallia kehitetään tiiviissä yhteistyössä mm. kuntoutusyksikön kanssa.
- Teknologisten ratkaisujen käyttöä lisätään; etäkotihoitomallia suunnitellaan yhdessä Helsingin kanssa, ruoka-automaatti, lääkeautomaatti.
- Kotihoidon yhteiset asiakkuuskriteerit määritetään pääkaupunkiseudun kuntien kesken.
- Liikkumista tukevia palveluja kehitetään sosiaalihuoltolain linjausten mukaisesti, saattajatoiminnan parantaminen, kuljetuspalvelun asiakkaiden segmentointi ja ohjaus eri kuljetusmuotoihin (saattaja, kutsujoukkoliikenne jne.).
- Omaishoidon tuen lainsäädännön muutoksen myötä omaishoitajien vapaapäiväoikeus laajenee ja tähän valmistaudutaan lisäämällä tilapäishoivaa, päivätoimintaa ja ostopalveluja.

Ympärivuorokautinen hoiva-asuminen

- Aktiivista hoiva-asumista kehitetään edelleen keskittyen asukkaan arjen virikkeellisyyteen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Kulttuurin muutoksen (KuMuu) avulla toiminta- ja työprosesseja muutetaan asiakaslähtöisemmiksi ja vaikuttavammiksi.
- Tehostetun asumispalvelun hankinnan uudet ostosopimukset astuvat voimaan 1.1.2017, hankinnan laajuus noin 750 hoivapaikkaa. Paikkamäärän kasvu vuodelle 2017 on 20 paikkaa. Uutena tuotteena kuntouttavan tukiasumisen rinnalle tulee tehokuntoutus (noin 10 - 20 paikkaa).
- 1.1.2017 alkaen tehostetun palveluasumisen asukkaat tekevät vuokrasopimuksen suoraan Vantaan kaupungin tilakeskuksen tai asumispalvelun tuottajan kanssa. Asukkaat maksavat vuokran suoraan vuokranantajalle, mikä vähentää sekä asiakasmaksutuloja että osittain palvelutuotannon menoja.

- Jatketaan Liukumäki kotiin -hanketta, jossa kuntoutetaan asukkaita ympärivuorokautisesta hoivasta kotiin tai palvelutaloon.
- Palvelusetelin käyttöä lisätään, palvelusetelin arvo tullaan määrittelemään uudelleen.
- Malminniityn tukipalvelujen tuottamisen toimintamallia laajennetaan muihin hoivakoteihin; vammais- palvelut tuottaa laitoshuollon, avustavat tehtävät ja pesulapalvelut.
- Simonkylän kiinteistön käyttötarkoitusta ja peruskorjaus- tai uudisrakennustarvetta arvioidaan uudelleen.
- Kaunialan sairaalan lisäpaikkojen käyttöönottoon ei ole varauduttu täysimääräisesti. Kauniala tarjoaa pääasiassa laitoshuoltoa, mikä ei vastaa tämän hetkisiä vanhuspalvelulinjauksia. Vuoden 2017 ylitys voi olla 2 milj. euroa (tässä huomioitu jo laajat potilassiirrot hoivasta Kaunialaan) riippuen siitä, joutuuko Vantaa ottamaan käyttöön vuodelle 2017 määrätyt 50 lisäpaikkaa.

Sairaalapalvelut

- Akuuttigeriatriasia arviointi- ja kuntoutushoitojaksoja lisätään AKOS-paikkojen (50) tehokkaalla käytöllä. AKOS-hoitojaksojen pituutta pyritään lyhentämään.
- Katriinan sairaalan B-talon peruskorjauksen vuoksi kolme osastoa (44 sairaansijaa) ja päiväsairaala toimii väistötiloissa Korson vanhustenkeskuksessa.
- Kotisairaalatoiminta siirtyy avopalveluista sairaalapalveluiden toiminnaksi ja toimintaa laajennetaan.
- Palliatiivista poliklinikatoimintaa parannetaan yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa (HUS-Peijas).
- Geropsykiatrian tukiosastotoiminta käynnistyy Korson vanhustenkeskuksen yhteydessä (5 paikkaa) korvaten HUS:sta lakkautetut paikat.
- Geriatriasta vastaanottotoimintaa kehitetään, tavoitteena tukea entistä paremmin kotona asuvia muistisairaita.
- Kotikuntoutusta kehitetään yhdessä avopalveluiden kanssa, laajennus myös Katriinan osastoille.
- Lääkkeiden annosjakelupilotti käynnistyy; aloitus Katriinan sairaalassa tavoitteena lääkehoidon kehittäminen ja lääkitysturvallisuuden lisääminen.

Vammaispalvelut

- Vammaisten asumisen palvelurakennetta kevennetään, tukiasumisen osuutta lisätään edelleen ja ohjattu asumisen osuus kasvaa. Tukiasuntojen hankintaa laajennetaan yksityisille markkinoille täydentämään VAV:n tukiasuntotarjontaa.
- Asumisyksikköjen henkilöstörakenne ja mitoitus suunnitellaan asiakaslähtöisesti, ja henkilöstö liikkuu joustavasti eri yksiköiden välillä asiakkaiden palvelutarpeen mukaan.
- Martinlaaksonpolun asumisyksikön käynnistymiseen (12/2017) ja asukasvalintaan valmistaudutaan (15 asuntoa).
- Lisätään tilapäis- tai perhehoidon paikkamäärää vastaamaan omaishoidon tuen vapaiden järjestämisen tarpeisiin lapsille ja nuorille.
- Henkilökohtaisen avun palkanmaksussa siirrytään sähköiseen järjestelmään Kuntahankintojen kilpailutuksen valmistuttua ja asiakkaat ohjataan järjestelmän käyttöön.
- Työllistymisen hankkeessa laajennetaan vammaisten henkilöiden työllistymisen toimintamallia edelleen tukipalvelujen osalta ja päätetään hankkeen jatkototeuttamisesta vuoden 2017 jälkeen.

Vanhus- ja vammaispalvelujen lääkäritoimintaa parannetaan; kotisairaalatoiminnan kehittäminen, hoiva-asumisen ja palvelutalojen lääkäriostotoiminnan siirtäminen terveyspalveluista vanhuspalveluihin.

Omaishoidon tukea koskevan lain ja sosiaalihuoltolain muutosten myötä omaishoitajien ja omaistaan tai läheistään hoitavan (muu kuin omaishoitaja) vapaapäiväoikeus laajeni v. 2016. Tähän varaudutaan lisäämällä tilapäishoivaa, päivätoimintaa ja ostopalveluja.

7.4 Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017

- Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto vanhusten avopalveluissa mm. toiminnan tehostamiseksi, hukan vähentämiseksi, asiakasajan lisäämiseksi.

- Työvoimaa käytetään joustavasti työvoimatarpeen ja sijaistarpeen mukaisesti sijaistarpeen kasvun pysäyttämiseksi ja ylitöiden vähentämiseksi.
- Kaunialan käytön tehostaminen ja hoivan palvelurakennemuutoksen jatkaminen – Kaunialan sairaalan toiminnan kehittäminen kuntoutussairaalaksi ja asumispalveluksi.
- AKOS2 (sairaalapalvelut) laajennus erikoissairaanhoidon palvelujen kysynnän kasvun pienentämiseksi.
- Palvelusetelipalvelujen lisääminen (hoivan palveluseteli, kotihoidon palveluseteli) valinnanvapauden lisäämiseksi ja omien palvelujen ruuhkien purkamiseksi uutta sähköistä palvelusetelijärjestelmää hyödyntäen.
- Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisy mm. terveysjohtamisen mallia ja eVälkettä hyödyntäen.

7.5 Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Vanhus- ja vammaispalvelut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	92,3 %	92,2 %	93,0 %	92,5 %
Kotihoidon käynnit (kotihoito ja palvelutalot)	652 760 ¹⁾	718 384	706 736	730 000
Säännöllisen kotihoidon käynnit 75 -v / 75 -v täyttänyt asiakas, keskimäärin kuukaudessa	25	27	28	28
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,7 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,5 %	8,8 %	9,5 %	9,5 %
Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi	2 068	2 192	2 250	2 295
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %	10,6 %	10,3 %	9,6 %	9,5 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	13,2	12,6	13,9	14,0
Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	21,0 %	22,0 %	23,0 %	24,0 %
Euroa / kehitysvammaisten asumispalvelujen hoitovuorokausi	130	-	129	128

1) Kotisairaala siirtyi vuonna 2013-2014 avopalveluihin, jossa aloitti tehostetun kotihoidon yksikkö.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala: Tulokortti 2017

Nro	Toimialan tavoite	Toimenpide	Tavoitteen mittarit	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Strat. pää-määrä	Sitova tavoite	Vastuuhenkilö	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät
Kaupungin talous tasapainossa									
1	Tulosalueiden menot toteutuvat enintään talousarvion mukaisina	Talouden kuukausittainen seuranta organisaation eri tasoilla ja tarvittavien sopeutustoimien käynnistäminen	Tulosalueiden talousarvioiden toteutuminen	Talousarvio 2017	Tulosalueet pysyvät talousarviossaan	1	1.1.	kaikki tulosalueet	Palvelutarpeet kasvavat, veloitteet lisääntyvät
2	Toimialan tuottavuus kasvaa 1,2 %	Tuottavuussuunnitelmaa toteutetaan ja ostopalvelujen tuottavuuden hallintaa parannetaan	Tuottavuuden kasvu	Tuottavuussuunnitelma hyväksytty lautakunnassa 3/2014	Tuottavuuden kasvu 1,2 %	1		kaikki tulosalueet	Sähköisten järjestelmien käyttöönoton viivästyminen, sääntelyn lisääntyminen
Kaupungin elinvoima vahvistuu									
3	Kumppanuutta hyvinvointialan yritysten ja järjestöjen kanssa vahvistetaan	Luodaan kumppanuuksia yritysten ja järjestöjen kanssa laajentamalla palvelusetelien käyttöä	Palvelusetelien käyttö lisääntyy ja laajenee uusiin palveluihin	Nykytilanne	Palvelusetelien käyttö lisääntynyt ja laajentunut uusiin palveluihin	18		kaikki tulosalueet	Toimintamallien hidas muuttuminen, markkinoinnin epäonnistuminen
Palvelut uudistuvat									
4	Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Vahvistetaan kotihoitoa toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotolla, kotonakuntoutusmallin parantamisella ja tiimityöllä, resurssillisäys	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	92,2 %	92,5 %	15	15.2.	vahva ja terveyspalvelut, vahva raportoi	Mm. muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu
5	Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihoitolain mukaisilla palveluilla	Sosiaalihoitolain mukaisilla palveluilla ehkäistään lastensuojelun tarvetta	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä	4 146 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasta v. 2015	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750	15	15.3.	kaikki tulosalueet, perhepalvelut raportoi	Työllisyytilanteen ja perheiden hyvinvoinnin kehittyminen, kaupungin ehkäisevien toimien oikea kohdentuminen
6	Terveysasemien vastaanotolle pääsy paranee	Kehitetään toimintakäytäntöjä mm. prosesseja edelleen leanaten, etä vastaanottoa kokeilemalla sekä ottamalla käyttöön palveluseteli ja päiväpoliklinikoitten vapaa hakeutuminen.	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle (T3) - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle 24 vrk - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla 68,3 %:lla asiakkaista 60 min	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle korkeintaan 21 vrk - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla 70 %:lla asiakkaista alle 60 min	15		terveyspalvelut	Asiakaspaine, sähköisten sovellusten määrärahojen riittävyys, rekrytoinnin epäonnistuminen
7	Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain. Osallistutaan kaupunkitasoisen monikulttuurisuusohjelman laadintaan.	TE-toimiston suomen kielen koulutukseen osallistuvien osuus, oman vuokrasopimuksen tehneiden osuus sekä työllistyneiden osuus v. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista	Maahanmuuttajapalveluissa laadittu 168 kotoutumissuunnitelmaa, ei toteutumisarviointia.	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 %	17	17.2.	perhepalvelut; toimiala	Hallitsematon maahanmuutto
8	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän onnistunut käyttöönoton valmistelu	Toteutetaan uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti-hanke) käyttöönottoa suunnitellusti	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto etenee aikataulun mukaisesti	Hankintasopimus allekirjoitettu 21.4.2016	Käyttöönotto edennyt suunnitellusti	19	19.2.	kaikki tulosalueet, talha raportoi	Henkilöstön riittävyys käyttöönotossa
9	Lisätään asiakkaan sähköisen asioinnin ja itsepalvelun mahdollisuuksia	Kartoitetaan toteuttamiskelpoiset sähköisen asioinnin ratkaisut	Kartoitus ja toteuttamiskelpoisten järjestelmien käyttöönotto	Nykytilanne	Kartoitus tehty ja toteuttamiskelpoisia ratkaisua otettu käyttöön	19	4.1.	kaikki tulosalueet, talha raportoi	Toiminnan kehittämisen määrärahojen riittävyys, järjestelmien rajapintojen toimivuus
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta									
10	Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Aktiivisen välittämisen toimintamalleja edistetään	Terveysperusteiset poissaolot, välittämisen keskustelujen kattavuus	5,34 %, ei lähtötasoa saatavilla välittämisen keskustelujen kattavuudelle	Terveysperusteiset poissaolot < 5,34 %, käytöksen välittämisen keskustelujen kattavuus 100 %	21	20.1.	kaikki tulosalueet, talha raportoi	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyssä ei onnistuta, esimiesten kiire käydä eväke-keskusteluja
11	Hyvällä johtamisella palvelujen kustannustehokkuus suurten kaupunkien kärkeä	Kustannustehokkuutta kehitetään jatkuvalla prosessin tehostamisella (mm. lean)	Keskeisten palvelujen asiakas-/asukaskohtaiset kustannukset suurten kaupunkien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkuudeltaan kilpailukykyinen useiden palvelujen osalta	Vantaa on kustannustehokkuudeltaan suurten kaupunkien kärkijoukossa	17	17.1.	kaikki tulosalueet	Asiakaskunnan vaatimuksen kasvaminen